

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Socialinė geografija	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: Prof. dr. Jurgita Mačiulytė Kitas (-i):	VU Chemijos ir geomokslų fakultetas, Geografijos ir kraštotvarkos katedra Adresas: M. K. Čiurlionio g. 21, LT-03101 Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	-	Pasirenkamas

Įgyvendinimo forma	Vykdyimo laikotarpis	Vykdyimo kalba (-os)
Auditorinė	IV semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	134	48	86

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Socialinės geografijos tikslas – išugdyti šias studento kompetencijas: 1) kritišką bei analitinį mąstymą ir vertinimą; 2) racionalų argumentavimą; 3) savarankiško ir kolektyvinio darbo įgūdžius; 4) informacijos, reikalingos tolesniam profesiniam darbui, paieškos, analizės ir išvadų pateikimo gebėjimus.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Modulį įvykdęs studentas turėtų gebėti: <ol style="list-style-type: none"> 1) įvertinti pasaulio visuomenių teritorinės sklaidos ypatumus ir dėsningumus; 2) suprasti socialinių problemų priežastis ir galimus sprendimo būdus; 3) rinkti socialiniam geografiniam tyrimui reikalingą informaciją; 4) taikyti socialinės geografijos tyrimo metodus; 5) analizuoti ES politiką skirtą socioekonominiams teritoriniams skirtumams mažinti; 6) identifikuoti tam tikros teritorijos socialines problemas ir numatyti galimus sprendimo kelius ; 	Probleminis dėstymas, vaizdinės (žemėlapiai, schemas, nuotraukos) medžiagos pristatymas ir analizė, diskusija aktualiais socialiniais klausimais, iliustracinių pavyzdžių paieška ir debatai ;	Egzaminas
7) verbaliai pristatyti probleminę socialinės geografijos temą auditorijoje, argumentuotai atsakyti į kolegų klausimus ir jei reikia, apginti savo nuomonę.	tiriamieji metodai (informacijos paieška, literatūros skaitymas, pranešimo rengimas ir pristatymas).	Pranešimas

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
Įvadas į kursą. Dalyko aprašo ir literatūros pristatymas.	1						1		
1. SOCIALINĖS GEOGRAFIJOS MOKSLO RAIDA								20	
1.1. Socialinės geografijos kilmė. Socialinė geografija visuomeninės geografijos formavimosi kontekste (Friedrich Ratzelio, Paul Vidal de la Blache darbai). Sociologų E. Demolinso, Le Play ir E. Durkheimio įnašas į socialinę geografiją. Socialinės morfologijos samprata. Socialinės higienos tyrimai. Socialinės geografijos užuomazgos 19 a. – 20 a. pr. literatūroje.	3	1	1				5		
1.2. Vokiškoji socialinė geografija. Hans Bobeko, Wolfgang Hartke darbai. „Egzistavimo bazinių funkcijų“ ir „Visuomenės grupių“ sampratos. Vokiškosios socialinės geografijos kritika.	3	1					4		
1.3. Anglosaksoniškoji socialinė geografija. Socialinių problemų, socialinių grupių ir socialinės elgsenos tyrimai. Čikagos mokykla: Burgesso, Hoyto, Harriso ir Ullmano socialiniai miesto modeliai.	3		1				4	16	literatūros analizė, pranešimas, diskusija, papildymai seminaro tema
1.4. Prancūzų socialinė geografija. Marksistinės ideologijos įtaka moksliniams tyrimams. P. Georgo, M. Sorre, P. Clavalio darbai. „Gyvenimo erdvės“ samprata.	3	1					4		
2. SOCIALINĖS GEOGRAFIJOS METODOLOGIJA								20	
2.1. Socialinės geografijos tyrimų objektai. Socialinių klausimų, problemų ir socialinių grupių teritoriniai tyrimai. Socialinės erdvės samprata.	3	1	1				5		literatūros analizė, pranešimas, diskusija, papildymai seminaro tema
2.2. Socialinės geografijos tyrimų metodai. Statistinių ir kartografinių metodų taikymas socialinėje geografijoje. Apklausa ir klausimyno sudarymas. Interviu ir interviu gido sudarymas. Teritorinių lygmenų ir teritorinių etalonų atranka. Socialinių grupių ir socialinių veikėjų atranka.	3		1				4		
2.3. Socialinės geografijos tyrimų šaltiniai.	2	1	1				4		

Statistiniai duomenys ir jų naudojimo problema. Kraštovaizdis, kaip socialinės informacijos šaltinis. Netradicinių šaltinių (literatūros, kino filmų, nuotraukų) naudojimas socialinėje geografijoje.									
3. PASAULIO REGIONŲ SOCIALINIAI SKIRTUMAI IR SOCIALINĖS POLITIKOS								20	
3.1. Pasaulio visuomenės vystymosi netolygumai. Socialinių teritorinių skirtumų vertinimo rodikliai. Gyvenimo kokybės indeksas ir teritorinė sklaida. Žmogaus socialinės raidos indeksas ir teritorinė sklaida. Socioekonominio teritorinio netolygumo teorijos.	5	1	1					7	Literatūros analizė, pranešimas, diskusija, papildymai seminaro tema
3.2. ES socioekonominiai regioniniai skirtumai. Ekonominio išsivystymo lygio regioniai skirtumai. Socialiniai teritoriniai skirtumai. Nedarbo problema. ES priemonės skirtos socioekonominiams teritoriniams skirtumams mažinti. Lietuvos socioekonominiai teritoriniai skirtumai ir valstybės socialinė teritorinė politika.	6		2					8	
Pasiruošimas egzaminui ir jo laikymas								2	10
Iš viso	32	6	8					48	86

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Egzaminas	80	Rudens semestro pabaiga	Už kursą atsiskaitoma egzaminu raštu. Egzamino bilietą sudaro 3 klausimai iš kiekvienos kurso dalies. Bendras pažymys skaičiuojamas vedant aritmetinį vidurkį. Vertinama 10 balų sistemoje, vėliau sumuojant dauginama iš svorio koeficiento 0,8 (80%). Vertinimo kriterijai: 9-10 – Puikios arba labai geros žinios ir gebėjimai. Sugebama vertinti. 8 – Geros žinios ir gebėjimai, gali būti neesminių klaidų. Sugebama apibendrinti. 7 – Vidutinės žinios ir gebėjimai, yra klaidų. Sugebama analizuoti. 6 – Žinios ir gebėjimai nesiekia vidutinių, yra esminių klaidų. Sugebama taikyti žinias. 5 – Žinios ir gebėjimai dar tenkina minimalius reikalavimus, daug klaidų. Sugebama suprasti. 1-4 – Netenkinami minimalūs reikalavimai.
Teminis pranešimas seminare	20	Iki paskutinės seminarų darbų dienos	Vertinama 10 balų sistemoje, vėliau sumuojant dauginama iš svorio koeficiento 0,2 (20%). Vertinant atsižvelgiama į šiuos darbo aspektus: - Darbo struktūrą ir apimtį, - Analizę ir išvadas, - Vaizdines priemones ir apipavidalinimą. Neatlikus teminio pranešimo seminare, neleidžiama laikyti egzamino.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
Di Méo G.	2000	Géographie sociale et territoires.		Nathan université
Panelli R.	2004	Social Geographies from Difference to Action		London: Sage Publications.
Valentine G.	2001	Social geographies, Space & Society,		London: Prentice Hall
Papildoma literatūra				
Claval P.	1973	Principes de géographie sociale		Paris: Litec
Sibley D.	1995	Geographies of Exclusions		London: Routledge
		Žmogaus socialinė raida: samprata ir tendencijos		JTVP/SPG
Valantiejus A.	2007	Sociologijos istorija: teorinės idėjos, problemos ir sąvokos		Vilnius, Socialinių tyrimų institutas-Vilniaus universiteto leidykla
Vosyliūtė A., Kasparavičienė V., Maniukaitė G., Kocai E.	2004	Varguomenė: gyvensena ir vertybės		Vilnius, Socialinių tyrimų institutas
Vosyliūtė A.	2007	Socialinės grupės: iš praeities į dabartį		Vilnius, Socialinių tyrimų institutas